

אפרת ליפקין "בטן רכה"

הלובי מקום לאמנות

אפרת ליפקין מציגה בתערוכת היחיד "בטן רכה" הצבה תלויות-מקום ורישומים בעיפרון על נייר. במרכז ההצבה כוס יניקה, מעין פטמה אדומה מסיליקון, הצמודה לזכוכית באמצעות ואקום (הנתמך במשאבה המווסתת את לחץ האוויר), וממרכזת יוצאת חנית מתכת מחודדת. שקיפותו של החלון מאפשרת מבט מן החוץ פנימה, אל הלוע של אותה "פומפה" גדולת-ממדים, המאיימת לשאוב ולערבל לתוכה כל מה שמחוצה לה. בתוך כוס היניקה מסתחררים העצמים שאולי כבר "נשאבו" פנימה – פסלי פיות נושפים וחצוצרות, שחלקים מהם בציפוי יהלום, המזכירים את עצמות השמע במבנה האוזן ומגלמים אפשרות צלילית בלתי ממומשת.

זו "בטן רכה" במונח המילולי והמטפורי, שכן היצמדות הדיאפראגמה לחלון תלויה על בלימה, ואוויר שייכנס לתוכה ישמוט אותה אפיים ארצה. הפעולה שנובעת מיניקה ופליטה של אוויר קשורה לתהליך הנשימה החיוני לגוף החי. זוהי פעולה המבוצעת על ידי שריר הסרעפת, שנמצא בבטן הפגיעה. שלא כמו פעולות אחרות בגוף, הנשימה היא אמנם פעולה אוטומטית, אבל אפשר לעצור אותה לפרקי זמן מסוימים, והיא מושפעת מגורמים שונים: מאמץ פיזי, תהליך יצירת הקול, או מהלכי רוח כמו מועקה, תשישות והתרגשות.

ליפקין מתבוננת בדימוי של נגן הג'אז דיזי גילספי המתאמץ לדחוס את האוויר לתוך כלי הנגינה המתכתי – ביטוי לנשימה כפעולה יצירתית. הביטויים הפלסטיים של כלי הנשיפה והאוויר היוצא ממנו – צורת הקנה עם תפרחת האוויר הבלתי-נראית – הם מוטיבים חוזרים בעבודתה של ליפקין במופעים שונים: ביציקות זכוכית, בפסלים שבכוסית או ברישומים. פיית החצוצרה מזכירה בהיפוך את משאבת היניקה הנצמדת לזכוכית ומייצרת ריק. בשני המקרים, האוויר נדחס לקנה צר – ובין אם ייעצר או ימשיך בקול צרימה דקה, הוא מגיע לקצה חד המאיים לפגוע פיזית בצופה הנע בחלל.

צינור היניקה היוצא מכוס היניקה ממשיך את דרכו לכיוון החלל הפנימי, וכמו מנסה להזרים בכוחות מוגבלים "רוח" אל חנית הניצבת באמצעות כוסות יניקה הצמודות לרצפה. האלמנטים התעשייתיים-למחצה כמו נועדו לקלוט ולשדר מסרים הזורמים בחלל, ובה-בעת הם פועלים על מעטפת החלל – על הנראה והלא-נראה, על מה שקיים ועל מה שאיננו.

לדברי האמנית: "אני רוצה להשפיע על קצות החלל, לערער את גבולותיו הידועים והנסתרים מאיתנו; הידיעה שהרצפה או החלון הם משטח שגבולותיו ברורים ומקובלים. כמו אלה גם בגוף, אני שואפת להשפיע על קצב ועומק הנשימה של הצופה. המאמץ הכרוך ביצירת מרחב שפועל באופן כזה הוא אדיר. אני מבקשת מהחומרים לפעול באופן המחדד ומותח את המאפיינים הפיזיקליים שלהם: דחיסות

הסיליקון ואטימותו על פני שטח קטן או גדול; זכוכית החלון שעומדת במתח גבוה וממשיכה לשמור על הפרדה בין חוץ לפנים; חניית מושבת ודוקרת. בסיום המאמץ האדיר הזה נוצרת מערכת שפועלת מתוך איזון עדין; מערכת המכתיבה היות משל עצמה בחיכוך עם העולם.

אוצרת: אורית מור

ספטמבר 2025

עיצוב והנדסה : עלי בן אריה ודיואן סיון
Busch Vacuum Israel LTD: ייעוץ ותרומת משאבה:

הלובי מקום לאמנות
THE LOBBY ART SPACE

